

Luonnonkasvit ja niistä riippuvaiset harvalukuiset ja uhanalaiset perhoset rakennetussa ympäristössä

Riku Lumiaro ja Janne Heliölä

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

LUOKAS- ja KYLKI-hanke 25.3.2026 | syke.fi

Sisällys

Rakennetun ympäristön uusniityt	3
Uusniityillä voi elää monia uhanalaisia hyönteisiä	3
Uhanalaisluokat	4
Korkeita ja puolikorkeita niittykasveja	4
Mali – <i>Artemisia absinthium</i>	4
Ketomaruna – <i>Artemisia campestris</i>	4
Keltamaite – <i>Lotus corniculatus</i>	5
Masmalo – <i>Anthyllis vulneraria</i>	5
Karvaskallioinen – <i>Erigeron acris</i>	5
Neidonkieli – <i>Echium vulgare</i>	5
Ahdekaunokki – <i>Centaurea jacea</i>	6
Ruusuruoho – <i>Knautia arvensis</i>	6
Purtojuuri – <i>Succisa pratensis</i>	6
Siankärsämö – <i>Achillea millefolium</i>	6
Ahopukkinjuuri – <i>Pimpinella saxifraga</i>	6
Puna-ailakki – <i>Silene dioica</i>	7
Mäkitervakko – <i>Viscaria vulgaris</i>	7
Puna-apila – <i>Trifolium pratense</i>	7
Metsäapila – <i>Trifolium medium</i>	7
Mäkimeirami – <i>Origanum vulgare</i>	7
Nurmikohokki – <i>Silene vulgaris</i>	7
Nuokkukohokki – <i>Silene nutans</i>	7
Keltasauramo – <i>Cota tinctoria</i>	8
Ukontulikukka – <i>Verbascum thapsus</i>	8
Rohtorasti – <i>Anchusa officinalis</i>	8
Heinät	8
Lampaannata – <i>Festuca ovina</i>	8
Rantavehnä – <i>Leymus arenarius</i>	8
Heinäkasvit yleensä – <i>Poaceae</i>	8
Matalia kasveja	9
Kangasajuruoho – <i>Thymus serpyllum</i>	9
Ahokissankäplä (<i>Antennaria dioica</i>)	9
Ahomansikka – <i>Fragaria vesca</i>	9
Matarat – <i>Galium</i> spp.	9
Ketohanhikki – <i>Argentina anserina</i>	10
Isomaksaruoho – <i>Hylotelephium telephium</i>	10
Ketoneilikka – <i>Dianthus deltoides</i>	10
Hietaneilikka – <i>Dianthus arenarius</i>	10
Keto-orvokki – <i>Viola tricolor</i>	10
Kevätesikko – <i>Primula veris</i>	10
Pystykiurunkannus – <i>Corydalis solida</i>	10
Lähteet	10

Rakennetun ympäristön uusniityt

Erilaiset luonnonniityt ja niitä täydentävät uusniityt ovat pölyttäjien ja monien muiden hyönteisten tärkeimpiä elinympäristöjä. Tiiviisti rakennetussa ympäristössä pienetkin niitylaikut parantavat merkittävästi hyönteisten elinmahdollisuuksia. Ne kytkevät isompia niittymäisiä alueita toisiinsa, helpottavat niittylajiston leviämistä ja auttavat muodostamaan monipuolista niittyverkostoa rakennettuun ympäristöön.

Uusniityt ovat julkisia, puolijulkisia tai yksityisiä alueita, joiden perustamisessa ja ylläpidossa tavoitellaan niitty- tai ketoympäristöjä. Uusniittyjen kasvillisuus on osittain tai kokonaan kylvettyä, tai uusniitty on synnitetty nurmikolle hoitokäytänteitä muuttamalla. Uusniityt eivät täytä varsinaisten perinnebiotooppien syntykriteerejä eli pitkään jatkunutta perinteistä, ei-rehevoittavaa maatalouskäyttöä kuten laidunnusta ja niittoa, vaikka uusniityillä voi olla samaa lajistoa kuin varsinaisilla perinnebiotoopeilla.

Uusniittyjen kasvillisuus koostuu perinnebiotooppien lajistosta eli ruohovartisista mesikasveista, heinistä ja saroista. Kasvillisuus vaihtelee kasvupaikan ja pienilmaston mukaan paahteisista uskedoista kosteisiin uusniittyihin. Kasvillisuus voi olla osin luontaisesti levinnyttä, mutta se on usein kylvettyä. Uusniittyjä hoidetaan niittämällä tai harvemmin laiduntamalla. Niittojäte saatetaan kuljettaa pois.

Uusniittyjä on esimerkiksi kaupunkien puistoissa, kerrostalolähiöissä, teiden varsilla, joutomaa-alueilla ja talojen katoilla. Pinta-alaltaan laajimmat uusniityt ovat syntyneet, kun vanhoja kaatopaikka- ja soranottoalueita on maisemoitu. Niittylajistoltaan erityisen monipuolisia uusniittyjä puolestaan löytyy esimerkiksi Helsingin Vuosaaren täyttömäeltä ja Vantaan Vehkalanmäeltä Kehä III -tien varrelta.

Uusniityillä voi elää monia uhanalaisia hyönteisiä

Alla olevaan listaan on koottu uusniityille kylvettäväksi sopivia luonnonkasveja sekä niillä toukkana eläviä **silmälläpidettäviä** tai **uhanalaisia perhoslajeja**, sekä joitain vielä elinvoimaiseksi arvioituja, mutta harvinaisia perhoslajeja. Kaikkia alla mainittuja perhoslajeja ei esiinny pääkaupunkiseudulla eikä rakennetussa ympäristössä eikä lista ole kattava hyönteislajien osalta. Ilmastomuutoksen seurauksena monet harvinaiset ja uhanalaiset hyönteislajit, etenkin perinnebiotooppien perhoset ja pistiäiset, paraikaa levittäytyvät Suomessa uusille alueille. Joitain aiemmin hävinneitä lajeja on myös palannut maahamme.

Alla olevaa hyönteiskasvien listaa kannattaa tarkastella siten, että levittämällä näitä kasveja perustettaville uusniityille luodaan **mahdollisia tulevaisuuden elinympäristöjä** monille listan perhoslajeista. Esimerkiksi Turun [Pahaniemen uusniityltä](#) on vuoden 2023 perustamisen jälkeen kahden vuoden kuluttua löydetty mm. juurilasisiipeä (VU), neidonkielikoisaa (VU) ja maitenunnakoita (NT).

Uhanalaisluokat

CR äärimmäisen uhanalainen – Laji on vaarassa kuolla sukupuuttoon erittäin suurella todennäköisyydellä.

EN erittäin uhanalainen – Vaara kadota luonnosta lähiaikoina on erittäin suuri.

VU vaarantunut – Lajilla olevan suuri vaara kuolla sukupuuttoon luonnosta keskipitkällä aikavälillä eli seuraavan 100 vuoden aikana.

NT silmälläpidettävä – Vaarana taantua uhanalaiseksi.

LC elinvoimainen, mutta harvinainen laji tässä listauksessa.

RE Suomesta hävinnyt laji – Suuri osa Suomesta 312 hävinneistä lajeista, 39 prosenttia, on perinnebiotooppien lajeja. Eräät kertaalleen hävinneet avoimien ympäristöjen hyönteislajit, kuten etelänkoloampiainen (*Ancistrocerus gazella*), apilamaamehiläinen (*Andrena labialis*) ja vyömaamehiläinen (*Andrena labiataniistä*), ovat palanneet takaisin Suomen lajistoon ilmaston lämpenemisen seurauksena.

***Perhoslajia** on tavattu pääkaupunkiseudulla vuosina 2016–2025 (Laji.fi)

Korkeita ja puolikorkeita niittykasveja

Mali – *Artemisia absinthium*

Koiruohopussikoi – *Coleophora absinthii* (EN)

Hietapussikoi – *Coleophora caelebipennella* (EN)*

Malipeilikääriäinen – *Eucosma pupillana* (EN)

Malipikkumittari – *Eupithecia ochridata* (NT)

Koiruohokoisa – *Euzophera cinerosella* (EN)

Malisulkanen – *Hellinsia distinctus* (VU)

Idänokakoisa – *Udea elutalis* (EN)

Ketomaruna – *Artemisia campestris*

Hietikkokätkökääriäinen – *Aethes kindermanniana* (NT)*

Marunatöyhtökoi – *Bucculatrix artemisiella* (EN)

Vallitöyhtökoi – *Bucculatrix ratisbonensis* (EN)

Marunakätkökääriäinen – *Cochylidia richteriana* (EN)

Vallipussikoi – *Coleophora albicans* (EN)

Hietapussikoi – *Coleophora caelebipennella* (EN)

Kenttäpussikoi – *Coleophora directella* (EN) – tavattu Hyvinkäällä

Raidepussikoi – *Coleophora granulatella* (EN)

Ketomarunapussikoi – *Coleophora succursella* (EN)

Loistokaapuyökkönen – *Cucullia argentea* (VU) – tavattu Tuusula, Järvenpää

Marunakaapuyökkönen – *Cucullia artemisiae* (NT)*

Marunalattakoi – *Depressaria artemisiae* (VU)

Malipikkumittari – *Eupithecia ochridata* (NT)
Viirupikkumittari – *Eupithecia pernotata* (EN) – Porvoosta itään
Marunakirjokoisia – *Loxostege turbidalis* (NT)*
Hietapeilikääriäinen – *Pelochrista huebneriana* (VU)*
Marunapeilikääriäinen – *Pelochrista infidana* (EN)*
Kärsämöjäytäjäkoi – *Scrobipalpula psilella* (LC)*
Paahdeväkäkoi – *Sophronia humerella* (EN)

Keltamaite – *Lotus corniculatus*

Maitenunnakoi – *Aproaerema sangiella* (NT)*
Raunionunnakoi – *Aproaerema taeniolella* (CR)
Pikkununnakoi – *Aproaerema wormiella* (EN)
Juurilasisiipi – *Bembecia ichneumoniformis* (VU)*
Harjupussikoi – *Coleophora colutella* (VU)*
Maitepussikoi – *Coleophora discordella* (VU) – Turun seudulla
Maitekiiltokääriäinen – *Cydia succedana* (EN)*
Virnasinisiipi – *Glaucopsyche alexis* (VU)*
Hietikkokoisia – *Pima boisduvaliella* (EN)
Maitekääpiökoi – *Trifurcula subnitidella* (EN) – tavattu Porvoon saaristossa
Maitepunatäplä – *Zygaena filipendulae* (NT)* – löytyi vuonna 2025 Helsingistä Ida Aalbergin puiston uusniityltä ja Kalasataman uuselinympäristöistä

Masmalo – *Anthyllis vulneraria*

Juurilasisiipi – *Bembecia ichneumoniformis* (VU)*
Harjupussikoi – *Coleophora colutella* (VU)*
Pikkusinisiipi – *Cupido minimus* (CR)
Hietikkokoisia – *Pima boisduvaliella* (EN)

Karvaskallioinen – *Erigeron acris*

Kallioistöyhtökoi – *Bucculatrix latviaella* (CR)
Kallioiskätkökääriäinen – *Cochylidia heydeniana* (VU) – tavattu Vihdissä, Hyvinkäällä
Kallioispussikoi – *Coleophora squamosella* (NT) – Hyvinkää-Hämeenlinna välillä
Kallioishietakoi – *Gnorimoschema nordlandicolella* (EN)
Piiskuhietakoi – *Gnorimoschema valesiella* (VU)
Kallioissulkanen – *Oidaematophorus rogenhoferi* (CR)
Kallioisjäytäjäkoi – *Scrobipalpula diffluella* (VU)
Kärsämöjäytäjäkoi – *Scrobipalpula psilella* (LC)*

Neidonkieli – *Echium vulgare*

Neidonkielikoisa – *Cynaeda dentalis* (VU)*
Varjotäpläkoi – *Ethmia terminella* (CR)
Pihatäpläkoi – *Ethmia bipunctella* (LC, harvinainen)*
Neidonkielivarsikoi – *Tinagma ocnerostomella* (LC, harvinainen)*

Ahdekaunokki – *Centaurea jacea*

Keltalattakoi – *Agonopterix kaekiritziana* (NT)*

Isopussikoi – *Coleophora brevipalpella* (EN)*

Kaunokkipussikoi – *Coleophora conspicuella* (EN)*

Piennarpussikoi – *Coleophora gardesanella* (EN) – Turun seudulla

Lautumapeilikääriäinen – *Eucosma flavispecula* (NT) – tavattu Mäntsälästä

Kaunokkipeilikääriäinen – *Pelochrista caecimaculana* (EN)*

Ruusuruoho – *Knautia arvensis*

Keltalattakoi – *Agonopterix kaekiritziana* (NT)*

Pellavakätkökääriäinen – *Cochylis epilina* (RE, hävinnyt)

Purtojuurikätkökääriäinen – *Cochylis flaviciliana* (NT)*

Kaskivarsikäriäinen – *Endothenia gentianaeana* (VU)

Ruusuruohokoisa – *Eurhodope cirrigella* (VU)

Ruusuruohokiitäjä – *Hemaris tityus* (VU)

Kultasurviaskoi – *Nemophora metallica* (EN)

Ruusuruohokääriäinen – *Rhopobota stagnana* (VU) – tavattu Mäntsälästä

Ahokirjokääriäinen – *Selenodes karelica* (VU)

Purtojuuri – *Succisa pratensis*

Purtojuurikätkökääriäinen – *Cochylis flaviciliana* (NT)*

Punakeltaverkkoperhonen – *Euphydryas aurinia* (EN)

Ruusuruohokiitäjä – *Hemaris tityus* (NT)

Purtojuurisurviaskoi – *Nemophora cupriacella* (EN)*

Kaakonsurviaskoi – *Nemophora minimella* (EN)

Siankärsämö – *Achillea millefolium*

Piennartöyhtökoi – *Bucculatrix humiliella* (NT)

Karjalanpussikoi – *Coleophora carelica* (CR)

Villapussikoi – *Coleophora expressella* (VU)

Piennarpussikoi – *Coleophora gardesanella* (EN)

Kärsämöpussikoi – *Coleophora millefolii* (EN)

Töyräspussikoi – *Coleophora partitella* (EN)

Töpölattakoi – *Depressaria silesiaca* (NT)*

Kärsämölaikkukääriäinen – *Epiblema graphana* (NT)*

Ketokukkakoisa – *Phycitodes maritima* (NT)*

Paahdeväkäskoi – *Sophronia humerella* (EN)

Kärsämöväkäskoi – *Sophronia sicariellus* (EN)*

Ahopukinjuuri – *Pimpinella saxifraga*

Aholattakoi – *Agonopterix capreolella* (VU)*

Ketolattakoi – *Depressaria pulcherimella* (NT)*

Kiiltohammaskoi – *Epermenia profugella* (VU)

Puna-ailakki – *Silene dioica*

Jussinpussikoi – *Coleophora lithargyrinella* (NT)

Sirkkuyökkönen – *Conisania luteago* (NT)*

Mäkitervakko – *Viscaria vulgaris*

Sysivyökoi – *Caryocolum amaurella* (NT)*

Ketoharmokääriäinen – *Cnephasia pasiuana* (EN)

Valkoreunapussikoi – *Coleophora albella* (EN)

Pyöröneilikkayökkönen – *Hadena perplexa* (LC, harvinainen)*

Kohokkipikkumittari – *Eupithecia venosata* (LC, harvinainen)*

Puna-apila – *Trifolium pratense*

Apilakirjokääriäinen – *Capricornia boisduvaliana* (CR)

Pohjanapilapussikoi – *Coleophora frischella* (NT)

Kannussinisiipi – *Cupido argiades* (VU)*

Nätkelmäryhäkoi – *Leucoptera orobi* (VU)

Metsäapila – *Trifolium medium*

Mäkihiilikoi – *Anacamptis fuscella* (EN)

Kannussinisiipi – *Cupido argiades* (VU)*

Paahdekiiltokääriäinen – *Grapholita caecana* (EN)

Halkiokiiltokääriäinen – *Grapholita fissana* (VU)

Nätkelmäryhäkoi – *Leucoptera orobi* (VU)

Mäkimeirami – *Origanum vulgare*

Meiramikirjokoisa – *Pyrausta aurata* (EN)*

Meiramipussikoi – *Coleophora albitarsella* (EN)

Meiramisulkanen – *Merrifieldia baliodactyla* (NT)

Surukirjokoisa – *Pyrausta nigrata* (RE, hävinnyt)

Valkolehtimittari – *Scopula ornata* (VU) – tavattu lähisaaristoissa

Mäkimeiramikoi – *Thiotricha subocellea* (NT)*

Nurmikohokki – *Silene vulgaris*

Valkoreunapussikoi – *Coleophora albella* (EN)

Sirkkuyökkönen – *Conisania luteago* (NT)*

Pyöröneilikkayökkönen – *Hadena perplexa* (LC, harvinainen)*

Kohokkipikkumittari – *Eupithecia venosata* (LC, harvinainen)*

Nuokkukohokki – *Silene nutans*

Oliivineilikkayökkönen – *Hadena albimacula* (NT)*

Sirkkuyökkönen – *Conisania luteago* (NT)*

Kohokkipussikoi – *Coleophora hackmani* (EN) – tavattu Porvoossa
Nuokkukohokkipussikoi – *Coleophora nutantella* (EN) – tavattu Porvoossa
Äkämävyökoi – *Caryocolum cauliginella* (CR)
Nuokkukohokkivyökoi – *Caryocolum tischeriella* (CR)
Valkoreunapussikoi – *Coleophora albella* (EN)

Keltasauramo – *Cota tinctoria*

Sauramomykerökoi – *Metzneria santolinella* (EN)*
Sauramoviirukoi – *Isophrictis anthemidella* (EN)*

Ukontulikukka – *Verbascum thapsus*

Tulikukkakoi – *Nothris verbascella* (VU)*
Tulikukkakoisa – *Anania verbascalis* (LC, harvinainen)*

Rohtorasti – *Anchusa officinalis*

Pihatäpläkoi – *Ethmia bipunctella* (LC, harvinainen)*

Heinät

Lampaannata – *Festuca ovina*

Soukkoheinäkoisa – *Agriphila poliellus* (EN)
Piennarhitukoi – *Elachista distigmatella* (NT)
Kolmitäplähitukoi – *Elachista triatomea* (EN)

Rantavehnä – *Leymus arenarius*

Nummijuuriyökkönen – *Apamea anceps* (EN)
Rantavehnaheitukoi – *Elachista littoricola* (EN)

Heinäkasvit yleensä – *Poaceae*

Tummasekoyökkönen – *Amphipoea crinanensis* (VU)*
Kiiltojuuriyökkönen – *Apamea oblonga* (NT)*
Kirjoviiksikoi – *Brachmia dimidiella* (EN)
Viheryökkönen – *Calamia tridens* (EN)*
Keltatäplähiipijä – *Carterocephalus palaemon*(EN)
Keltaniittyperhonen – *Coenonympha pamphilus* (NT) – hävinnyt pk-seudulta
Valkotäpläpaksupää – *Hesperia comma* (EN)
Idänhäränsilmä – *Hyponephele lycaon* (VU)
Apilakehrääjä – *Lasiocampa trifolii* (NT)*
Ruostepapurikko – *Lasiommata megera* (VU)
Lounaanpeittyökkönen – *Luperina testacea* (VU)*
Tummahäränsilmä – *Maniola jurtina* (VU)* - lienee leviämässä alueelle
Juovaleukanen – *Micropterix aruncella* (NT)*

Peltonurmikoi – Ochsenheimeria vacculella (NT)
Kirjojuuriyökkönen – Pabulatrix pabulatricula (NT)*
Vajayökkönen – Rhyacia simulans (NT)*
Valemorsiusyökkönen – Thalpophila matura (NT)*

Matalia kasveja

Kangasajuruoho – *Thymus serpyllum*

Ajuruohosulkanen – Merrifieldia leucodactyla (VU) – Vihdistä länteen
Ajuruohonirppu – Squamapion atomarium (NT)
Pistesiihi – Setina irrorella (LC, alueellisesti uhanalainen eteläboreaalinen Suomi)*
Ajuruohoruskolude – Rhopalus distinctus (NT) - Vihdissä
Nunnakirjokoisa – Pyrausta cingulata (EN) - Vihdissä
Verikirjokoisa - Pyrausta sanguinalis (EN)
Kenttäkirjokoisa – Pyrausta ostrinalis (EN)
Ajuruohopussikoi - (Coleophora lixella (EN)
Pikkuarokoisa - Delplanqueia dilutella (EN)
Timjamipikkumittari - Eupithecia distinctaria (EN)
Ajuruohovarsikoi - Klimeschia transversella (EN) - Vihdissä
Dyynisulkanen - Merrifieldia tridactyla (EN)
Isoarokoisa - Pempelia ornatella (EN)
Ajuruohojäytäjäkoi - Scrobipalpa artemisiella (VU)
Paahdeväkäskoi - Sophronia humerella (EN)

Ahokissankäplä (*Antennaria dioica*)

Kissankäpälapussikoi – Coleophora pappiferella (VU)
Kenttähietakoi – Gnorimoschema streliciella (EN)
Käpäälattakoi – Levipalpus hepaticellus (EN)*
Käpäläsulkanen – Platyptilia tesseradactyla (NT)
Käpäläkirjokoisa – Pyrausta porphyralis (VU)
Käpäläjäytäjäkoi – Scrobipalpa murinella (VU)
Paahdeväkäskoi – Sophronia humerella (EN)

Ahomansikka – *Fragaria vesca*

Tummakirjosiipi – Pyrgus alveus (NT) – hävinnyt pk-seudulta
Hanhikkikääpiökoi – Stigmella aeneofasciella (VU)
Mansikkavarsikoi – Tinagma perdicella (NT)*

Matarat – *Galium* spp.

Pikkuraanumittari – Epirrhoe hastulata (NT)*
Isoraanumittari – Epirrhoe tartuensis (EN)
Synkkäraanumittari – Epirrhoe tristata (NT)*
Ketokoisa – Mecyna flavalis (NT)*

Ketohanhikki – *Argentina anserina*

Hanhikkikaitakoi – *Monochroa elongella* (NT)*

Tummakirjosiipi – *Pyrgus alveus* (NT) – hävinnyt pk-seudulta

Hanhikkikääpiökoi – *Stigmella aeneofasciella* (VU)

Isomaksaruoho – *Hylotelephium telephium*

Pilkutonkehrääjäkoi – *Euhyponomeuta stannella* (NT)*

Isoapollo – *Parnassius apollo* (EN)

Kalliosinisiipi – *Scolitantides orion* (EN)

Ketoneilikka – *Dianthus deltoides*

Neilikkapussikoi – *Coleophora adelogrammella* (EN)

Ketopussikoi – *Coleophora dianthi* (NT)

Hietaneilikka – *Dianthus arenarius*

Hietaneilikkavyökoi – *Caryocolum arenariella* (EN)

Neilikkapussikoi – *Coleophora adelogrammella* (EN)

Keto-orvokki – *Viola tricolor*

Helmihopeatäplä – *Issoria lathonia* (NT)*

Kevätesikko – *Primula veris*

Esikkokaitakoi – *Monochroa servella* (EN)

Pystykiurunkannus – *Corydalis solida*

Pikkuapollo – *Parnassius mnemosyne* (VU)

Lähteet

Ahlroth, Petri, kirjallinen tiedonanto

Hyönteiskasvit.fi

Kullberg, Jaakko, kirjallinen tiedonanto

Paukkunen, Juho, kirjallinen tiedonanto

Punaisen kirjan verkkopalvelu, punainenkirja.laji.fi

Salminen, Jere, kirjallinen tiedonanto

Suomen Lajitietokeskus, laji.fi